

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2

Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα

Τηλέφωνο : 210 212 4331,-4332

Ηλ. Ταχυδρ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα, 19-03-2024

Αρ. πρωτ.: 199/58051

ΠΡΟΣ:

Βουλή των Ελλήνων

Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου

Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΚΟΙΝ.: ΩΣ ΠΑ

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 3416/23-2-2024 Ερώτηση

Σχετικά με την παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσαν οι **κ.κ. Βουλευτές**, όπως αναγράφονται στον πίνακα αποδεκτών, για τα θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σας πληροφορούμε τα εξής:

Σε σχέση με τα θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α), σημειώνουμε ότι, στην μελισσοκομία πέραν των άλλων ο Οργανισμός έχει εντάξει στις αποζημιώσεις νοσήματα όπως η Σηψηγονία (αμερικάνικη) των μελισσοσμηνών, και η «Νοζεμίαση των μελισσοσμηνών», που έχουν ως αποτέλεσμα την εξασθένηση του μελισσοσμήνους σε βαθμό «μη βιώσιμο» και κατάσταση μη αναστρέψιμη, με συνέπεια τη ζημιά στο ζωικό κεφάλαιο. Επιπλέον, ο ΕΛ.Γ.Α. αποζημιώνει τις ζημιές στα μελισσοσμήνη από καιρικές συνθήκες όπως το χαλάζι κ.λ.π.

Από τις πυρκαγιές που σημειώθηκαν περί τα τέλη Ιουλίου 2023 καθώς και τον Αύγουστο 2023 στην Π.Ε. του Έβρου καταγράφηκαν **1606 ζημιές** σε μελισσοσμήνη με πλαισιοκυψέλες και καταβλήθηκαν προκαταβολές αποζημιώσεων ύψους 200.000 ευρώ.

Για δε τις ζημιές που προξενήθηκαν από τις θεομηνίες Daniel και Elias, το χρονικό διάστημα 4-11 και 25-30 Σεπτεμβρίου 2023, υποβλήθηκαν δηλώσεις ζημιάς που αφορούν **113.000 μελισσοσμήνη** και οι υπηρεσίες του ΕΛ.Γ.Α κατέβαλαν αποζημιώσεις των 5.000.000 ευρώ στις 8/11/2023 και αναμένεται έως αρχές καλοκαιριού η ολοκλήρωση των αποζημιώσεων. Οι δε τιμές αποζημίωσης στα μελισσοσμήνη κυμάνθηκαν στα 75 ευρώ, ενώ η ειδική ασφαλιστική εισφορά ανά σμήνος και κυψέλη είναι στα 0.53 ευρώ.

Ειδικότερα, όσον αφορά τη στήριξη των μελισσοκόμων στις πληγείσες από φυσικές καταστροφές περιοχές σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την παρ 10 του άρθρου 12 της υπ' αριθ. 241/147010/16-05-2023 (Β'3277) ΥΑ και την παρ 10 του άρθρου 12 της υπ' αριθ. 244/147044/16-05-2023 (Β'3273) ΥΑ: «Αν ο δικαιούχος δεν κατέστη δυνατόν να συμμορφωθεί με τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή τις λοιπές υποχρεώσεις λόγω ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καν. (ΕΕ) 2021/2116, διατηρεί το δικαίωμά του να λάβει ενίσχυση για τον αριθμό των κυψελών που ήταν επιλέξιμες κατά τον χρόνο που προέκυψαν οι λόγοι ανωτέρας βίας ή οι εξαιρετικές περιστάσεις» Κατ' εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων, κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου 2023, οι Δράσεις «Εξοπλισμός για τη διευκόλυνση των μετακινήσεων (αντικατάσταση κυψελών – προμήθεια κινητών βάσεων)» και «Οικονομική ενίσχυση της νομαδικής μελισσοκομίας» του τομεακού μελισσοκομικού προγράμματος του Σ.Σ. ΚΑΠ 2023 - 2027, υλοποιήθηκαν κανονικά, χωρίς να υποστούν μειώσεις στις επιλέξιμες ενισχύσεις οι μελισσοκόμοι που επλήγησαν από ακραία φυσικά φαινόμενα.

Με στόχο την ομαλή υλοποίηση των εγκεκριμένων δράσεων «Εξοπλισμός για τη διευκόλυνση των μετακινήσεων» και «Οικονομική στήριξη της νομαδικής μελισσοκομίας» του τομεακού μελισσοκομικού προγράμματος κατά την προγραμματική περίοδο 2024 και την απρόσκοπτη ένταξη στις δράσεις μελισσοκόμων που έχουν πληγεί από ακραία φυσικά φαινόμενα το έτος 2023, με την έκδοση της υπ' αριθ. 605/382514/12-12-2023 ΥΑ «Τροποποίηση των υπ' αρ. 241/147010/16-05-2023 (Β'3277) και 244/147044/16-05-2023 (Β'3273) αποφάσεων του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Β'7303/22-12-2023), θεσπίστηκαν οι παρακάτω παρεκκλίσεις επί των διατάξεων των υπ' αριθ. 241/147010/16-05-2023 (Β'3277) και 244/147044/16-05-2023 (Β'3237) ΥΑ:

α) Αντικατάσταση κυψελών – κινητές βάσεις (απώλεια κυψελών $\geq 50\%$):

- ως αριθμός επιλέξιμων κυψελών λογίζεται ο αριθμός κατεχόμενων κυψελών πριν από την εκδήλωση της φυσικής καταστροφής,
- το μέγιστο επιλέξιμο ποσοστό προμήθειας κυψελών αντικατάστασης καθορίζεται σε 50% επί των επιλέξιμων κυψελών, τις οποίες απώλεσαν εξαιτίας της εκδήλωσης της φυσικής καταστροφής,
- το ποσοστό ενίσχυσης της δαπάνης προμήθειας ανά κυψέλη αντικατάστασης δεν μπορεί να είναι χαμηλότερο από 80% επί της καθαρής επιλέξιμης αξίας,
- προκειμένου να μην υπάρξουν ελλείψεις στην αγορά κυψελών και κινητών βάσεων, ενισχύεται η προμήθεια μεμονωμένων κινητών βάσεων κυψελών κάθε τύπου και ο εμβρυοθάλαμος της κυψέλης αντικατάστασης δύναται να διαθέτει σταθερή βάση.

β) Ενίσχυση νομαδικής μελισσοκομίας (απώλεια κυψελών $\geq 50\%$):

- η ενίσχυση παρέχεται υπό την μορφή κατ' αποκοπή ποσού ανά κατεχόμενη κυψέλη, λογίζοντας ως αριθμό επιλέξιμων κυψελών τον αριθμό κατεχόμενων κυψελών πριν την εκδήλωση της φυσικής καταστροφής,
- δεν αποτελεί κριτήριο αποκλεισμού ή μείωσης της δικαιούμενης κατ' αποκοπή ενίσχυσης, η δήλωση συνολικής ετήσιας γεωργικής παραγωγής, χαμηλότερης από 5.000 €,
- ποσό της κατ' αποκοπή ενίσχυσης ανά επιλέξιμη κυψέλη προσαυξημένο κατά 50%.

γ) Ενίσχυση νομαδικής μελισσοκομίας (απώλεια κυψελών $< 50\%$):

- δεν αποτελεί κριτήριο αποκλεισμού η κατοχή λιγότερων των 110 κυψελών, ποσό ενίσχυσης ανά επιλέξιμη μετακινούμενη κυψέλη, προσαυξημένο κατά το διπλάσιο του καθορισθέντος ποσού ενίσχυσης ανά επιλέξιμη μετακινούμενη κυψέλη επί του αριθμού των κυψελών που απωλέστηκαν.

Επιπλέον, αναφέρεται ότι, με την υπ. αριθμόν 89/25871/2024 (ΦΕΚ 562/Β/26-01-2024) ΥΑ, οι γεωργοί που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή μελιού στις Π.Ε. Έβρου, Καρδίτσας, Λάρισας, Μαγνησίας και Τρικάλων, ως ενεργοί μελισσοκόμοι και ιδιοκτήτες κατεχόμενων κυψελών, αποζημιώθηκαν με 15 ευρώ ανά κυψέλη. Η βούληση του ΥΠΑΑΤ είναι η ίδια ρύθμιση να επεκταθεί και στους μελισσοκόμους των Π.Ε. Ροδόπης και Φθιώτιδος.

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), προκειμένου να αντιμετωπίσει τα φαινόμενα «ελληνοποίησης» στον τομέα του μελιού, έχει προχωρήσει στη δημιουργία θεσμικού πλαισίου για την ενίσχυση της δυνατότητας εντατικοποίησης της παρακολούθησης των ελέγχων στις εισαγωγές μελιού. Έχει ολοκληρωθεί η δημιουργία της ψηφιακής πλατφόρμας για την αποτύπωση της αλυσίδας παραγωγής, εμπορίας και διακίνησης μελιού, η οποία είναι σε πλήρη διασύνδεση με το Εθνικό Ηλεκτρονικό Μελισσοκομικό Μητρώο και τα στοιχεία που δηλώνονται σε αυτό, ενώ θα παρέχεται η τεχνική δυνατότητα για την εποπτεία των εισαγωγών και την παρακολούθηση της αγοράς του μελιού, συμβάλλοντας, με αυτό τον τρόπο, στην προστασία και ανάδειξη των ελληνικών μελισσοκομικών προϊόντων, αλλά και στη διαφύλαξη των παραγωγών και του καταναλωτικού κοινού από φαινόμενα νοθείας και παραπλάνησης, αποτελώντας καθοριστικό εργαλείο για την καθιέρωση μηχανισμών ιχνηλασιμότητας και για την τήρηση του ισοζυγίου μελιού. Η ολοκλήρωση της διαδικασίας έχει δρομολογηθεί με την προσαρμογή του

κανονιστικού πλαισίου αρμοδιότητας του Υπουργείου Ανάπτυξης, το οποίο αφορά στην εμπορία και τη διακίνηση μελιού, δηλαδή των σχετικών διατάξεων (ιδίως το άρθρο 24) της υπ' αριθ. 91354/24-8-2017 απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας «Κωδικοποίηση Κανόνων Διακίνησης και Εμπορίας Προϊόντων και Παροχής Υπηρεσιών (Κανόνες ΔΙ.Ε.Π.Π.Υ.)» (Β'2983/30-8-2017).

Με τη θέσπιση και αξιοποίηση τεχνολογικών εργαλείων, όπως το Εθνικό Ηλεκτρονικό Μελισσοκομικό Μητρώο, η Ατομική Ψηφιακή Μελισσοκομική Ταυτότητα και η διασύνδεσή τους με την ψηφιακή πλατφόρμα για την αποτύπωση της αλυσίδας παραγωγής, εμπορίας και διακίνησης μελιού και την αποτύπωση του ισοζυγίου μελιού, **ο κλάδος της μελισσοκομίας ψηφιοποιείται** και παρέχεται η τεχνική δυνατότητα για την εποπτεία των εισαγωγών και την παρακολούθηση της αγοράς του μελιού.

Σημειώνεται επίσης, ότι στα άρθρα 27, 28 και 30 του ν. 4691/2020 (Α'108) προβλέπεται αυστηροποίηση των ποινών και των κυρώσεων που σχετίζονται με την παραπλάνηση των καταναλωτών ως προς την προέλευση των τροφίμων, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνεται και το μέλι. Οι αυστηρότερες κυρώσεις, σε συνδυασμό με την αποτελεσματικότερη παρακολούθηση της αγοράς του μελιού και όλων των μελισσοκομικών προϊόντων που επιτυγχάνεται με τη λειτουργία του Εθνικού Ηλεκτρονικού Μελισσοκομικού Μητρώου και της ψηφιακής πλατφόρμας παρακολούθησης του ισοζυγίου μελιού, δημιουργούν ένα ισχυρό θεσμικό πλαίσιο προστασίας του ελληνικού μελιού.

Επιπλέον σημειώνουμε ότι, με νομοσχέδιο του ΥΠΑΑΤ το οποίο εισάγεται στη Βουλή, αναθεωρείται και αυστηροποιείται το θεσμικό πλαίσιο των ελέγχων στο μέλι.

Περαιτέρω, όσον αφορά τους συστηματικούς ελέγχους που διεξάγει ο Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ), κατά το χρονικό διάστημα 2019-2023 πραγματοποίησε 181 ελέγχους σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας μελιού, συμπεριλαμβανομένων και 11 στοχευμένων ελέγχων στο πλαίσιο της συντονισμένης δράσης "From the hives", από τις οποίες σε 23 περιπτώσεις έχει γίνει εισήγηση για την επιβολή διοικητικού προστίμου, καθώς διαπιστώθηκαν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες σχετικές με τα ερωτήματα μη συμμορφώσεις:

- ο παραπλανητική επισήμανση, παρουσίαση, διαφήμιση (12)
- ο μη εφαρμογή - ανεπαρκής εφαρμογή συστήματος ιχνηλασιμότητας (4)
- ο εγκαταστάσεις που λειτουργούσαν χωρίς ή καταχώρηση ή/και παραβίαση των σχετικών όρων (1).

Και 400 ελέγχους με λήψη δειγμάτων από εγκαταστάσεις συσκευασίας μελιού και επιχειρήσεις χονδρικής ή λιανικής πώλησης, στο πλαίσιο των προγραμμάτων ποιότητας, αυθεντικότητας μελιού. Σε 45 περιπτώσεις διαπιστώθηκαν μη συμμορφώσεις, τόσο σε ποιοτικές παραμέτρους, όσο και σε παραμέτρους που οδηγούν σε παραπλάνηση των καταναλωτών, εκ των οποίων οι 6 αφορούσαν σε νοθεία μελιού.

Στις όλες τις περιπτώσεις όπου διαπιστώνονται μη συμμορφώσεις, ο ΕΦΕΤ προβαίνει σε όλες τις προβλεπόμενες από την κείμενη νομοθεσία ενέργειες ως προς τα μέτρα συμμόρφωσης και την επιβολή κυρώσεων στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις.

Με εφόδιο τη δυνατότητα που μας δίνεται για την παρακολούθηση του ισοζυγίου μελιού μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας, στηρίχθηκε στα αρμόδια όργανα της Ε.Ε. η γνώμη της χώρας μας ως προς την ανάγκη τροποποίησης της ΟΔΗΓΙΑΣ 2001/110 για το μέλι.

Σύμφωνα με την άποψη που τελικά έγινε αποδεκτή από την πλειοψηφία των Κρατών Μελών, στην τροποποίηση της ΟΔΗΓΙΑΣ, η οποία έλαβε την απαιτούμενη εντολή διαπραγμάτευσης, θα πρέπει να αναγράφεται στην ετικέτα των μιγμάτων μελιού που προέρχονται από περισσότερες από μία χώρες, όλες οι χώρες προέλευσης. Συμφωνήθηκε να καταστεί υποχρεωτικό να αναγράφονται με σαφήνεια στο ίδιο οπτικό πεδίο με το όνομα του προϊόντος, οι χώρες από τις οποίες προέρχεται το μέλι, αντί της υποχρέωσης αναγραφής της ένδειξης από χώρες εντός ΕΕ ή

εκτός ΕΕ, όπως ισχύει σήμερα για τα μίγματα μελιού. Θα πρέπει, επίσης, να αναγράφονται τα ποσοστά του μελιού που προέρχεται από τουλάχιστον τις τέσσερις (4) πρώτες χώρες προέλευσης. Εάν αυτό δεν αντιπροσωπεύει περισσότερο από το ήμισυ του συνολικού μελιού, τα ποσοστά θα πρέπει να αναφέρονται για όλες τις χώρες.

Επιπλέον, προτάθηκε να ζητηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συγκροτηθεί ομάδα εμπειρογνομόνων, αποτελούμενη από εκπροσώπους των Κρατών Μελών, ενδιαφερόμενους φορείς, ακαδημαϊκούς κ.λπ., προκειμένου να συμβουλευεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις μεθόδους και τα κριτήρια που σχετίζονται με το παράρτημα II της Οδηγίας για το μέλι, καθώς και για την ίδρυση εργαστηρίου αναφοράς της ΕΕ. Η λεπτομερής περιγραφή των καθηκόντων της ομάδας εμπειρογνομόνων εξακολουθεί να συζητείται και θα κοινοποιηθεί στις αντιπροσωπείες, όταν είναι διαθέσιμη.

Επίσης, συζητείται στα αρμόδια Ενωσιακά όργανα η πρόταση να εξουσιοδοτηθεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εγκρίνει, μέσω κατ' εξουσιοδότηση ή εκτελεστικών πράξεων:

- μεθόδους ανάλυσης για την επαλήθευση της συμμόρφωσης του μελιού με την Οδηγία,
- μεθόδους ανάλυσης για την ανίχνευση νοθευμένου μελιού,
- τα κριτήρια «κυρίως όσον αφορά την βοτανική ή φυτική προέλευση του μελιού»,·
- τα κριτήρια σύνθεσης που διασφαλίζουν ότι το μέλι δεν θερμαίνεται και έχει υποστεί επεξεργασία με τέτοιο τρόπο ώστε να καταστρέφονται τα φυσικά ένζυμα, λαμβάνοντας υπόψη τον δείκτη ιμπερτάσης (εκτός από το μέλι ζαχαροπλαστικής),·
- τα κριτήρια που διασφαλίζουν ότι δεν αφαιρείται η γύρη και δεν τροποποιείται η πυκνότητα και το φάσμα της γύρης, λαμβάνοντας υπόψη την περιεκτικότητα σε γύρη, το ελάχιστο μέγεθος της γύρης και το μέγεθος των οπών των φίλτρων (εκτός από το μέλι ζαχαροπλαστικής),
- η ελάχιστη περιεκτικότητα σε γύρη στο μέλι ζαχαροπλαστικής,
- κριτήρια για τον προσδιορισμό του τόπου συγκομιδής του μελιού, λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα ενός συστήματος ιχνηλασιμότητας σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης με δυνατότητα χρήσης μοναδικού κωδικού αναγνώρισης.

Όσον αφορά στην ορθή χρήση των φυτοφαρμάκων από τους αγρότες, ώστε να μην πλήττεται η μελισσοκομία, σημειώνεται ότι οι εγκρίσεις κυκλοφορίας των φυτοφαρμάκων χορηγούνται κατόπιν αξιολόγησης, μεταξύ άλλων, της επίδρασής τους στα ωφέλιμα έντομα, όπως οι μέλισσες. Το νομικό πλαίσιο, με βάση το οποίο διενεργείται η αξιολόγηση, είναι ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 1107/2009. Οι παρασκευαστές των φυτοφαρμάκων διεξάγουν μελέτες με τις πιο αυστηρές διεθνείς προδιαγραφές και οι εγκρίσεις στα φυτοφάρμακα χορηγούνται μόνο εφόσον από την αξιολόγηση προκύπτει ότι από τις προτεινόμενες χρήσεις τους δεν αναμένονται δυσμενείς επιδράσεις στις μέλισσες.

Επιπλέον, με το ετήσιο πρόγραμμα ελέγχου υπολειμμάτων των φυτοφαρμάκων που συντονίζει και εποπτεύει η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, διεξάγονται έλεγχοι και στο μέλι, οπότε, με τον τρόπο αυτόν, η ως άνω αρμόδια Υπηρεσία παρακολουθεί και είναι σε θέση να διαπιστώσει, κατά πόσον τα φυτοφάρμακα χρησιμοποιούνται ορθολογικά και σύμφωνα με την έγκρισή τους, η οποία μπορεί να έχει περιορισμούς ως προς τον χρόνο εφαρμογής τους (π.χ. εκτός της περιόδου ανθοφορίας των φυτών, εφόσον από τις μελέτες προκύπτει ότι είναι απαραίτητος ο εν λόγω περιορισμός).

Σε ό,τι αφορά στους χρήστες γεωργικών φαρμάκων, αυτοί υποχρεούνται να κατέχουν πιστοποιητικό γνώσεων ορθολογικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων σε θέματα που αφορούν, μεταξύ άλλων, κινδύνους που συνδέονται με τα γεωργικά φάρμακα και τους τρόπους εντοπισμού και ελέγχου αυτών και ειδικότερα κινδύνων για τα φυτά που δεν αποτελούν στόχο, τα ωφέλιμα έντομα, την άγρια πανίδα και χλωρίδα, τη βιοποικιλότητα και για το περιβάλλον γενικότερα. Η χορήγηση του πιστοποιητικού ορθολογικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων στους επαγγελματίες χρήστες γίνεται μετά από εξετάσεις με ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών που καλύπτουν και τις ανωτέρω αναφερόμενες περιπτώσεις.

Σχετικά με την άσκηση της μελισσοκομίας στο δάσος, σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την περ. η) και την περ. ιδ) της παρ. 1 του άρθρου 5 της υπ' αριθ. 140/106513/16-04-2021 απόφασης της Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Εθνικό Ηλεκτρονικό Μελισσοκομικό Μητρώο» (Β'1560), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 1 της υπ' αριθ. 175/118284/20-04-2023 απόφασης του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Τροποποίηση της υπ' αρ. 140/106513/16-04-2021 απόφασης της Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων "Εθνικό Ηλεκτρονικό Μελισσοκομικό Μητρώο" (Β'1560) και της υπ' αρ. 37/48518/22-02-2022 απόφασης του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων "Ατομική Ψηφιακή Μελισσοκομική Ταυτότητα" (Β'924)» (Β'2712), ο κάθε ενεργός μελισσοκόμος, μεταξύ άλλων, έχει τα ακόλουθα σχετιζόμενα με την τοποθέτηση κυψελών σε δάση και δασικές εκτάσεις και την προσβασιμότητα σε αυτά, δικαιώματα:

- «η) μεταφοράς και τοποθέτησης των τρεχουσών δηλούμενων κυψελών σε δημόσιες ή δημοτικές εκτάσεις και πρόσβασης στις κυψέλες, για την πραγματοποίηση των απαραίτητων εργασιών - επιθεωρήσεων, με την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, οι πυροσβεστικές διατάξεις και οι οδηγίες της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας.»
- «ιδ) για τον ενεργό μελισσοκόμο, η περιοχή τοποθέτησης των κυψελών αποτελεί χώρο εργασίας, εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 130 του ν 4926/2022 (Α' 82) και κάθε μετακίνηση του νόμιμου κατόχου των κυψελών ή του «υπεύθυνου μελισσοκομείου», σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 3 της υπ' αριθ. 37/48518/22-02-2022 απόφασης από και προς τον χώρο τοποθέτησης των κυψελών, νοείται ως μετακίνηση από και προς την εργασία, με την προϋπόθεση ότι η περιοχή τοποθέτησης και οι εν γένει μετακινήσεις των τρεχουσών δηλούμενων κυψελών έχει δηλωθεί στο Μητρώο.»

Όσον αφορά την πρόταση για ανταποδοτική ενίσχυση της επικοινωνίας, επισημαίνεται ότι, κατ' εφαρμογή του άρθρου 176 του ν. 5037/2023 (Α'78), με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Περιβάλλοντος & Ενέργειας, μέχρι το 2025 καταρτίζεται Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την αναστροφή της μείωσης των πληθυσμών των επικονιαστών έως το 2030 και τη σταδιακή αύξηση των πληθυσμών τους μέχρι να επιτευχθούν ικανοποιητικά επίπεδα. Παράλληλα, έχει θεσπιστεί η πρόβλεψη της δυνατότητας υλοποίησης προγραμμάτων επικοινωνίας αυτοφυούς ή/και καλλιεργούμενης βλάστησης, στα οποία θα μπορούν να συμμετάσχουν οι μελισσοκόμοι της χώρας, καθώς, σύμφωνα με την περ. ιβ) της παρ. 1 του άρθρου 5 της υπ' αριθ. 140/106513/16-04-2021 ΥΑ «Εθνικό Ηλεκτρονικό Μελισσοκομικό Μητρώο» (Β'1560), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 175/118284/20-04-2023 ΥΑ «Τροποποίηση της υπ' αρ. 140/106513/16-04-2021 απόφασης της Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων "Εθνικό Ηλεκτρονικό Μελισσοκομικό Μητρώο" (Β'1560) και της υπ' αρ. 37/48518/22-02-2022 απόφασης του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων "Ατομική Ψηφιακή Μελισσοκομική Ταυτότητα" (Β'924)» (Β'2712) και ισχύει, οι ενεργοί μελισσοκόμοι, μεταξύ άλλων, αποκτούν το δικαίωμα «συμμετοχής σε προγράμματα επικοινωνίας της αυτοφυούς ή καλλιεργούμενης βλάστησης ή σε διαδικασίες εκμίσθωσης των κατεχόμενων κυψελών, με σκοπό την προαγωγή της επικοινωνίας καλλιεργημένων εκτάσεων». Στόχος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (αρμόδια η Διεύθυνση Συστημάτων Εκτροφής Ζώων-Τμήμα Μελισσοκομίας, Σηροτροφίας & Λοιπών Ζωικών Οργανισμών) είναι τα παραπάνω θεσμικά εργαλεία να εφαρμοστούν και να αξιοποιηθούν με γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος, τη διατήρηση του αριθμού των παραγωγικών μελισσιών της χώρας και την ταυτόχρονη στήριξη των μελισσοκόμων.

Σχετικά με την πλήρη ένταξη της μελισσοκομίας στην ΚΑΠ και την εν γένει χρηματοδότηση του εν λόγω κλάδου, σημειώνεται ότι ο τομέας της μελισσοκομίας εντάσσεται στο εγκεκριμένο Στρατηγικό Σχέδιο για την Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΣΣ ΚΑΠ) 2023 – 2027, μέσω του οποίου ενισχύεται με σειρά συγχρηματοδοτούμενων τομεακών Παρεμβάσεων. Ο συνολικός προϋπολογισμός για τα έτη 2023 έως και 2027 ανέρχεται σε 61.626.450€ (12.325.290€ ετησίως). Το ποσό αυτό καλύπτεται κατά 50% από Ενωσιακούς πόρους και κατά 50% από το Πρόγραμμα

Δημοσίων Επενδύσεων (εθνικοί πόροι). Σημειώνεται ότι το τομεακό μελισσοκομικό πρόγραμμα ήταν το πρώτο τομεακό πρόγραμμα του ΣΣ ΚΑΠ 2023 – 2027 που εφαρμόστηκε κανονικά το οικονομικό έτος 2023 και επέδειξε απορρόφηση ύψους άνω του 95%.

Παράλληλα, είναι σε ισχύ το Πρόγραμμα στήριξης της μελισσοκομίας στα Μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους (όλα τα νησιά εκτός από την Εύβοια και την Κρήτη). Το εν λόγω πρόγραμμα αποσκοπεί στην ενίσχυση της βιωσιμότητας και αποτελεσματικότητας των υπαρχουσών μελισσοκομικών εκμεταλλεύσεων, στην ανάπτυξη της τοπικής παραγωγής μελιού και στη βελτίωση του βαθμού αυτοεφοδιασμού των μικρών νησιών του Αιγαίου Πελάγους με το εν λόγω προϊόν. Το συνολικό ύψος της ετήσιας ενίσχυσης ανέρχεται σε 1.800.000 €, εκ των οποίων το ποσό των 1.150.000 € προέρχεται από ενωσιακούς πόρους, ενώ το ποσό των 650.000 € αφορά εθνική συμμετοχή (Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων). Το ποσό της ενίσχυσης μπορεί να φτάσει μέχρι 14 € ετησίως ανά κατεχόμενη κυψέλη. Ύστερα από αίτημα τροποποίησης του προγράμματος ενίσχυσης της μελισσοκομίας στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους, το οποίο εγκρίθηκε από την αρμόδια υπηρεσία της Ε.Ε., προβλέπεται η θέσπιση ενός ελάχιστου ποσού βασικής οικονομικής ενίσχυσης, ύψους 4,00 € ανά επιλέξιμη κατεχόμενη κυψέλη, ανεξαρτήτως της ποσότητας του παραγόμενου μελιού και ταυτόχρονα προβλέπεται επιπλέον οικονομική ενίσχυση μέχρι 10,00 € ανά επιλέξιμη κατεχόμενη κυψέλη, σε αναλογία με την ποσότητα του μελιού που παράγεται και εμπορεύεται νομίμως κατά το έτος υποβολής της αίτησης ενίσχυσης, ως κινήτρου για την αύξηση της παραγωγής - εμπορίας. Η παραγόμενη και εμπορευόμενη ποσότητα μελιού θα πρέπει να δηλώνεται εκ μέρους του δικαιούχου στο Εθνικό Ηλεκτρονικό Μελισσοκομικό Μητρώο, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθ. 140/106513/16-04-2021 ΥΑ «Εθνικό Ηλεκτρονικό Μελισσοκομικό Μητρώο» (Β'1560/17-4-2021).

Σχετικά με τα γενικότερα μέτρα στήριξης της μελισσοκομίας, σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 και ειδικότερα για τη μεταβατική περίοδο 2021-2022 (υλοποίηση έως 2025), ο επιχειρησιακός σχεδιασμός της Γενικής Γραμματείας Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών του ΥΠΑΑΤ για τη στήριξη του πρωτογενούς τομέα, συμπεριλαμβανομένης της μελισσοκομίας, περιλαμβάνει την αξιοποίηση πόρων, ύψους 2 δις ευρώ, οι οποίοι κατευθύνονται σε σημαντικές μεταρρυθμιστικές αναπτυξιακές δράσεις με ισχυρό περιβαλλοντικό και κοινωνικό πρόσημο.

Το πακέτο αυτό, το οποίο έχει εγκριθεί από την Ε.Ε., περιλαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα:

- ✓ Μέτρα για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της ανταγωνιστικότητας του πρωτογενούς τομέα
 - Νέοι Γεωργοί, με 420 εκατ. € για την ηλικιακή αναδιάρθρωση του παραγωγικού δυναμικού της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, καθώς και τη συνολικότερη αναζωογόνηση των τοπικών αγροτικών κοινωνιών, με διπλασιασμό του πριμ πρώτης εγκατάστασης και αυστηροποίηση του πλαισίου, με όρους και προϋποθέσεις επίτευξης πιο φιλόδοξων επιχειρηματικών στόχων και ουσιαστικής οικονομικής μεγέθυνσης των γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων. Στο μέτρο διατέθηκαν επιπλέον 107 εκατ. € για την ικανοποίηση του μεγάλου επενδυτικού ενδιαφέροντος που εκδηλώθηκε, ενώ, με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Λ. Αυγενάκη, εγκρίθηκαν επιπλέον πόροι 81 εκατ. € για την ένταξη του συνόλου των 2.200 επιλαχόντων της συγκεκριμένης πρόσκλησης.
 - Σχέδια Βελτίωσης για την παραγωγική αναδιάρθρωση του πρωτογενούς τομέα, με αρχικό προϋπολογισμό 180 εκατ. € και δυνατότητα υπερδέσμευσης στα 230 εκατ. € και έμφαση σε επενδύσεις καινοτομίας, νέων ψηφιακών τεχνολογιών και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Μετά και την παράταση που χορηγήθηκε με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Λ. Αυγενάκη, εκδηλώθηκε σημαντικό επενδυτικό ενδιαφέρον, καθώς υποβλήθηκαν 6.901 αιτήσεις στήριξης, με συνολικό προϋπολογισμό προτεινόμενων επενδύσεων 704 εκατ. ευρώ και αιτούμενη δημόσια δαπάνη 403 εκατ. ευρώ περίπου.

Επίσης, προβλέφθηκε με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Λ. Αυγενάκη, η δυνατότητα κάλυψης του συνόλου των αιτήσεων στήριξης που θα κριθούν επιλέξιμες για ένταξη στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, τον Έβρο, τη Ρόδο και τη Β. Εύβοια.

- Νέα ευέλικτα χρηματοδοτικά εργαλεία, με 21,5 εκατ. € για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των παραγωγών σε ρευστότητα με ευνοϊκούς όρους (εργαλείο μικροπιστώσεων σε συνεργασία με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα για παροχή δανείων έως 25.000€). Το σχετικό Ταμείο βρίσκεται σε πλήρη λειτουργία και έχει ήδη υπερκαλύψει τους διαθέσιμους πόρους σε ζήτηση μικροδανείων από τους παραγωγούς. Συνεπεία της υψηλής ζήτησης που εκδηλώθηκε στο μέτρο, με πρόσφατη απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Λ. Αυγενάκη, προστέθηκαν επιπλέον πόροι της τάξης των 40 εκατ. €, διαμορφώνοντας τη συνεισφορά του ΠΑΑ στα 61,5 εκατ. €.
- Μικρά εγγειοβελτιωτικά - αρδευτικά έργα υποδομής, με 40 εκατ. € για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη χρήση του αρδευτικού νερού, καθώς και την προσαρμογή στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Το μέτρο προκηρύχθηκε και μετά από χορήγηση πρόσθετης υπερδέσμευσης εγκρίθηκαν έργα, ύψους 240 εκατ. €.
- Αγροτική Οδοποιία, με 43 εκατ. € για τη βελτίωση της προσβασιμότητας στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, τη μείωση του κόστους μεταφοράς, καθώς και την ταχύτερη και ασφαλέστερη διακίνηση ευπαθών προϊόντων. Στο μέτρο διατέθηκαν επιπλέον 97 εκατ. € για την ικανοποίηση του μεγάλου επενδυτικού ενδιαφέροντος που εκδηλώθηκε.
- Ενίσχυση της ποιότητας στην παραγωγή, με 41 εκατ. € για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας στρατηγικής προτεραιότητας προϊόντων, όπως το βαμβάκι (πιστοποίηση κατά AGRO) και για τη βελτίωση της εξωστρέφειάς τους. Το μέτρο προκηρύχθηκε, ενώ έχει ολοκληρωθεί και η υποβολή των αιτήσεων ενίσχυσης από τους υποψηφίους.
- ✓ Μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος, τον μετριασμό και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
 - Βιολογική Γεωργία και Κτηνοτροφία, με 490 εκατ. € και έμφαση στη διατήρηση της πιστοποιημένης βιολογικής παραγωγής ποιοτικών γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων και τη στήριξη των παραγωγών που έχουν επιλέξει τις συγκεκριμένες φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές και μεθόδους καλλιέργειας ή εκτροφής. Στο μέτρο διαθέσαμε επιπλέον 215 εκατ. ευρώ για την ικανοποίηση του ιδιαίτερα αυξημένου ενδιαφέροντος που εκδηλώθηκε με προτεραιότητα στη Βιολογική Κτηνοτροφία, διαμορφώνοντας το συνολικό ποσό στα 705 εκατ. €, το μεγαλύτερο που διατέθηκε ποτέ στη Βιολογική παραγωγή, συμπεριλαμβανομένης για πρώτη φορά και της μελισσοκομίας.
 - Μείωση των νιτρικών στη Γεωργία, με 150 εκατ. € για την προστασία των ευαίσθητων στη ρύπανση από αγροχημικά γεωργικών οικοσυστημάτων και περιοχών. Το μέτρο προκηρύχθηκε, ενώ έχει ολοκληρωθεί και η ένταξη των δικαιούχων σε αυτό. Επιπλέον, ανακοινώθηκε από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Λ. Αυγενάκη, και νέα πρόσκληση στο συγκεκριμένο μέτρο, ύψους 100 εκατ. €, για τις πληγείσες από τις πρόσφατες θεομηνίες περιοχές, ενώ δόθηκε και ετήσια παράταση στους δικαιούχους του ισχύοντος προγράμματος απονιτροποίησης σε όλη τη χώρα με 50 εκατ. €.
 - Ευζωία των ζώων, με 45 εκατ. € για τη βελτίωση των συνθηκών εκτροφής, την καλή διαβίωση των παραγωγικών ζώων και την αειφορική ανάπτυξη του κτηνοτροφικού τομέα, με σεβασμό στην ασφάλεια και την υγεία των καταναλωτών. Πρόσφατα, ολοκληρώθηκε η προκήρυξη του Μέτρου για τη χοιροτροφία, ύψους 28 εκατ. €.

- ✓ Μέτρα για την τόνωση του γεωργικού εισοδήματος και τη συνολικότερη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών
 - Εξισωτική Αποζημίωση, με 250 εκατ. € κατ' έτος για την προστασία του εισοδήματος των παραγωγών και τη διατήρηση της γεωργικής δραστηριότητας σε ιδιαίτερα ευάλωτες περιοχές με φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα, όπως οι ορεινές, οι μειονεκτικές και οι νησιωτικές περιοχές της χώρας.

Επίσης, για τους πληγέντες μελισσοκόμους των περιοχών της Θεσσαλίας και του Έβρου προβλέφθηκε η συμμετοχή τους στο Μέτρο 5.2. Μέσω του **Μέτρου 5.2** «Επενδύσεις αποκατάστασης των ζημιών που προκαλούνται στο γεωργικό κεφάλαιο (ζωικό και πάγιο) από φυσικά φαινόμενα, δυσμενείς καιρικές συνθήκες και καταστροφικά γεγονότα», παρέχεται στήριξη στους παραγωγούς (φυσικά και νομικά πρόσωπα, συνεταιρισμούς) και λοιπούς φορείς (ΤΟΕΒ) να αποκαταστήσουν το παραγωγικό δυναμικό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων τους (ζωικό κεφάλαιο και υποδομές). Η ένταση ενίσχυσης για τις εν λόγω επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις ανέρχεται έως 100%. Το Μέτρο διαθέτει πόρους της τάξης των 45 εκατ. ευρώ δημόσια δαπάνη και την ευθύνη εφαρμογής του έχει αναλάβει ο ΕΛΓΑ.

Παράλληλα, έχει ενεργοποιηθεί και το Εθνικό Στρατηγικό μας Σχέδιο (ΣΣ ΚΑΠ) για την περίοδο 2023-2027, το οποίο εγκρίθηκε από την Ε.Ε. τον Νοέμβριο 2022 και στο οποίο έχουν διευρυνθεί και εμπλουτιστεί περαιτέρω οι αναπτυξιακές παρεμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των τομεακών προγραμμάτων (ελαιόλαδο, οπωροκηπευτικά, οίνος, μέλι), σε συνδυασμό με τις περιβαλλοντικές – κλιματικές (οικολογικά προγράμματα) και κοινωνικές δράσεις, ώστε να παρέχουν πρόσθετες δυνατότητες και προοπτικές.

Επίσης, προδημοσιεύθηκε και νέα πρόσκληση Νέων Γεωργών που αφορά στην παρέμβαση Π3-75.1 «Εγκατάσταση Γεωργών Νεαρής Ηλικίας» του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) 2023– 2027.

Επιπλέον, στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του αγροδιατροφικού τομέα συμβάλλουν σημαντικά και οι πόροι που ήδη έχουν δεσμευτεί στο τρέχον Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020, ύψους 7 δις ευρώ περίπου, πόροι που μεταφράζονται σε χιλιάδες επενδύσεις, δημόσιες και ιδιωτικές, οι οποίες, αυτή τη στιγμή, υλοποιούνται σε ολόκληρη τη χώρα.

Ειδικότερα, για τη μελισσοκομία υλοποιούνται παρεμβάσεις όσον αφορά στην έμμεση μείωση του κόστους παρέχοντας κίνητρα, κυρίως για:

- εκσυγχρονισμούς γεωργικών εκμεταλλεύσεων και καθετοποιήσεις μονάδων στα μέτρα των σχεδίων βελτίωσης (έχει ήδη προκηρυχθεί με 316 εκατ. € και υπερδεσμεύσει επιπλέον πόρους, ύψους 300 εκατ. €) και της μεταποίησης (έχει ήδη προκηρυχθεί με 150 εκατ. € για επενδύσεις άνω των 600 χιλ. € και έχουν υπερδεσμευτεί επιπλέον πόροι, ύψους 300 εκατ. € για εντάξεις έργων που υλοποιούνται) αντίστοιχα,
- προώθηση της μεταποίησης προϊόντων μελιού μέσα από τις δράσεις των τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων LEADER, στα οποία έχουν διατεθεί πάνω από 600 εκατ. €,
- παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, έτσι ώστε να μειωθεί το υψηλό κόστος ενέργειας (στο μέτρο σχεδίων βελτίωσης που έχει ήδη προκηρυχθεί),
- συλλογική χρήση και επεξεργασία των αποβλήτων των γεωργικών εγκαταστάσεων (συνδυασμός των μέτρων ομάδες παραγωγών και σχέδια βελτίωσης),

- τυπικές και άτυπες συνεργασίες (ομάδες και οργανώσεις παραγωγών, συνεργατικά σχήματα, επιχειρησιακές ομάδες στα μέτρα των ομάδων παραγωγών, που έχει ήδη προκηρυχθεί με 25 εκατ. €, και της συνεργασίας που επίσης έχει προκηρυχθεί με 64 εκατ. €).

Επίσης, υλοποιούνται γεωργοπεριβαλλοντικές δράσεις, όπως οι δράσεις για τη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία (συμπεριλαμβανομένης της μελισσοκομίας), τη διατήρηση των σπάνιων φυλών ζώων, τη γενετική βελτίωση ζώων κ.λπ.

Σημειώνεται ότι ολοκληρώθηκαν οι εντάξεις στο μέτρο των Γεωργικών Συμβουλών με 94 εκατ. €, μέσω του οποίου θα παρέχονται δωρεάν συμβουλευτικές υπηρεσίες σε γεωργούς και κτηνοτρόφους από εξειδικευμένους παρόχους - δομές γεωτεχνικών και λοιπών επιστημόνων. Επίσης, σε συνεργασία με τον ΕΛΓΟ – ΔΗΜΗΤΡΑ, υλοποιούνται προγράμματα κατάρτισης για Νέους Γεωργούς που εντάσσονται ως δικαιούχοι στο αντίστοιχο μέτρο του ΠΑΑ.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του ΠΑΑ και για τη χρηματοδοτική ενίσχυση των παραγωγών και των μεταποιητικών επιχειρήσεων στη Γεωργία και την Κτηνοτροφία, έχουν ενεργοποιηθεί:

- το Ταμείο Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης
- το Ταμείο Μικρών Δανείων Αγροτικής Επιχειρηματικότητας (Ταμείο Μικροπιστώσεων)
- ο μηχανισμός των «Πρόσθετων Πράξεων» για τη διευκόλυνση της σύναψης δανειακών συμβάσεων υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων του ΠΑΑ που αφορούν στα σχέδια βελτίωσης.

Τέλος, αρμόδια να απαντήσουν για τα θέματα που τα αφορούν, είναι τα Υπουργεία Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών και Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας, προς τα οποία διαβιβάζουμε ηλεκτρονικά την Ερώτηση 3416/23-2-2024 με το παρόν έγγραφο.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΕΛΕΤΣΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

1. Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας (με ηλεκτρονική διαβίβαση)
Γραφείο κ. Υπουργού
2. Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών (με ηλεκτρονική διαβίβαση)
Γραφείο κ. Υπουργού
3. Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας (με ηλεκτρονική διαβίβαση)
Γραφείο κ. Υπουργού
4. Βουλευτή κ. Α. Παναγιωτόπουλο
5. Βουλευτή κ. Α.-Χ. Αυλωνίτη
6. Βουλευτή κα Κ. Βέττα
7. Βουλευτή κ. Γ. Γαβρήλο
8. Βουλευτή κα Ε. Δούρου
9. Βουλευτή κ. Μ. Ζαμπάρα
10. Βουλευτή κα Ο. Θρασκιά
11. Βουλευτή κα Ε. Κασιμάτη

12. Βουλευτή κ. Β. Κόκκαλη
13. Βουλευτή κα Κ. Μάλαμα
14. Βουλευτή κ. Χ. Μαμουλάκη
15. Βουλευτή κ. Α. Μεϊκόπουλο
16. Βουλευτή Κ. Μπάρκα
17. Βουλευτή κ. Γ. Παπαηλιού
18. Βουλευτή κ. Π. Παππά
19. Βουλευτή κα Π. Πούλου
20. Βουλευτή κ. Ι. Σαρακιώτη
21. Βουλευτή κα Θ. Τζάκρη
22. Βουλευτή κα Ρ. Χρηστίδου
23. Βουλευτή κ. Γ. Ψυχογιό